

สวนพฤกษศาสตร์พรรณไม้ม่วงเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ได้จัดสร้างสวนพฤกษศาสตร์พรรณไม้ม่วงเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๖๐ พรรษา ๒ เมษายน ๒๕๕๘ โดยสนองพระราชดำริ ด้านการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ซึ่งเป็นแหล่งรวบรวมพรรณไม้สีม่วงและแหล่งเรียนรู้พรรณไม้ ๖ ระดับ ให้แก่นักเรียนนักศึกษา ประชาชน และผู้สนใจทั่วไป ได้มาศึกษาและปลูกฝังให้มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช นอกจากนั้น ยังสามารถเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจได้อีกด้วย

สวนพฤกษศาสตร์พรรณไม้ม่วงเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา มีเนื้อที่ 12 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ตอน 6 ไร่ และพื้นที่น้ำ 6 ไร่ โดยรวบรวมพืชประจำถิ่นและพืชที่นำมาปลูกจากต่างถิ่น เพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้าวิจัยข้อมูลทางพฤกษศาสตร์ของพืช ภายในสวนพฤกษศาสตร์มีการปลูกพืชอย่างมีระบบเป็นหมวดหมู่ ทั้งด้านอนุกรมวิธานและการใช้ประโยชน์ ภายในสวนหากมองพื้นที่จากมุมสูงจะเห็นเป็นเลข 60 (เป็นเลขไทย) ซึ่งได้แบ่งการใช้ประโยชน์พื้นที่เป็น 2 ส่วนคือ **1. แปลงรวบรวมพันธุ์ไม้สีม่วง** พื้นที่ 10 ไร่ ปลูกรวบรวมพรรณไม้ทั้งใบ ดอก ผล และหัว มีสีม่วง จำนวน 60 ชนิด และได้แบ่งการจำแนกระดับชั้นพรรณไม้เป็น 6 ระดับ ได้แก่

ระดับที่ 1 ปลูกไม้ยืนต้นทรงสูง เช่น กระพ้อจั่น แชะ ตะแบก พญาไม้ และอินทนิลน้ำ ฯลฯ

ระดับที่ 2 ปลูกไม้ยืนต้นขนาดกลาง เช่น ชำมะเลียง กัลปพฤกษ์ ชงโค ชมพูพันธุ์ทิพย์ ตะลิงปลิง เพกา มะม่วงแก้ว ศรีตรัง และเสลา ฯลฯ

ระดับที่ 3 ปลูกต้นไม้พุ่ม เช่น กล้ายับบัว กะเพราแดง กะหล่ำปลีม่วง ข้าวโพดสีม่วง เข็มม่วง คราม ต้อยติ่งฝรั่ง ผักบุ้งต้น ผักสลัด ผีเสื้อแสนสวย มะเขือม่วง รัก ยี่โถปีนัง สันพร้าหอม สาวสันทราย หญ้าเนเปียร์ หญ้าหนวด หญ้าอีสุ่ม และไทร ฯลฯ

ระดับที่ 4 ปลูกไม้เลื้อยและพืชคลุมดิน เช่น พวงคราม อัญชัน วานกาบหอย หัวใจม่วง และถั่วพู ฯลฯ

ระดับที่ 5 ปลูกพืชหัว คือ มันเทศ

ระดับที่ 6 พืชน้ำ เช่น คล้าน้ำ บัวผันและบัวสาย ฯลฯ

2. แปลงสร้างป่าสร้างรายได้ ซึ่งอยู่ในส่วนพื้นที่ตอน จำนวน 2 ไร่ โดยมีการออกแบบการปลูกไม้ป่า กับไม้เกษตร จำนวน 60 ชนิด จำแนกชั้นพรรณไม้ออกเป็น 6 ระดับ ตามหลักวิชาการคือ ไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ ไม้ยืนต้นขนาดกลาง ไม้พุ่มไม้ล้มลุก ไม้เลื้อยไม้คลุมดิน พืชหัว และพืชน้ำ โดยได้ระบุชื่อชนิด ชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่อวงศ์ และชื่อพื้นเมือง พร้อมคำบรรยายลักษณะทางพฤกษศาสตร์ การขยายพันธุ์ การใช้ประโยชน์และสรรพคุณทางสมุนไพรจากส่วนต่างๆ ของพืช

เพื่อการจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติด้านพืช อย่างยั่งยืน สวนพฤกษศาสตร์ ยังเปิดกว้างในการศึกษาหาความรู้ แก่สาธารณชน เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีชีวิต ได้ทุกเพศ ทุกวัยและทุกระดับความรู้ เพื่อจะเรียนรู้และชื่นชมต่อธรรมชาติ สวนพฤกษศาสตร์ มีความสำคัญในแง่ของการอนุรักษ์พันธุ์พืช เป็นสิ่งจำเป็นที่จะให้คนท้องถิ่นได้รู้จักสังคมพืชและพืชประจำถิ่น เพื่อให้ทราบถึงประโยชน์ของพืชประจำถิ่นที่จะนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นได้ในอนาคต สวนพฤกษศาสตร์จึงจัดได้ว่าเป็นประตูสู่วิทยาศาสตร์ ปลูกฝังให้ผู้เรียนรู้ เกิดความรักและหวงแหนมรดกทางธรรมชาติ ยังช่วยอนุรักษ์พรรณพืช และสามารถใช้ประโยชน์สืบไป

**สวนพฤกษศาสตร์พรรณไม้ม่วง
เฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา**

ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงาน กบร.

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตำบลลือเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส ๙๖๐๐๐ | โทรศัพท์ : ๐-๙๓๖๓-๑๐๓๓, ๐-๙๓๖๓-๑๐๓๔ | โทรสาร : ๐-๙๓๖๓-๑๐๓๔

E-mail : cpt_1@idd.go.th | Website : www.pikunthong.com

